

Dne 29. září 2022 Ústavní soud vydal nález, sp. zn. I. ÚS 2583/21, ve věci porušení práva stěžovatele na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“), kterého se dle stěžovatele Nejvyšší soud dopustil tím, že neprojednal jeho dovolání. Nález se věnuje problematice zasílání dovolání z datové schránky advokáta a z datové schránky advokátní kanceláře (právnícké osoby), v níž advokát působí, bez elektronického podpisu.

Porušení čl. 36 odst. 1 Listiny Ústavní soud shledal v přístupu Nejvyššího soudu, který se odmítl zabývat dovoláním Stěžovatele proto, že advokát obsahově jasné dovolání stěžovatele zaslal z datové schránky advokátní kanceláře (právnícké osoby), v níž advokát působí, bez elektronického podpisu, a Nejvyšší soud již zmíněného advokáta nevyzval k nápravě, ačkoli v předchozím řízení byl tento postup soudy akceptován a rovněž s dovoláním bylo nejprve zacházeno jako s řádně podaným.

Dle Ústavního soudu není odepřením přístupu k soudu ve smyslu čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, neprojedná-li soud podání zaslané z datové schránky advokátní kanceláře bez připojení uznávaného elektronického podpisu zastupujícího advokáta (které nebylo v zákonné lhůtě doplněno předložením originálů písemností), byť by byl jejím (třeba i jediným) společníkem a jednatelem. Advokát (fyzická osoba) a advokátní kancelář, v níž působí (právnícká osoba), jsou podle práva dva odlišné subjekty, které není možné zaměňovat. Navíc lze po advokátovi jako profesionálním poskytovateli právních služeb spravedlivě požadovat, aby zorganizoval chod své kanceláře tak, aby podání odcházela z jeho datové schránky, nikoliv ze schránky subjektu, který v řízení účastníka nezastupuje. Dle Ústavního soudu má i přesto Nejvyšší soud povinnost vypořádat se s nedostatky v úkonech soudu prvního stupně a reagovat na ně ústavně konformním způsobem, tj. v souladu s právem jednotlivce na přístup k soudu ve smyslu čl. 36 odst. 1 Listiny, tedy případně vyzvat dovolatele k nápravě vad podání.

Z výše uvedeného plyne, že když advokát zašle dovolání, či podobný podnět, z datové schránky advokátní kanceláře (právnícké osoby), v níž působí, bez elektronického podpisu, nemá soud povinnost se takovým podáním zabývat. Soudy by ovšem v zájmu zachování práva

na přístup k soudu měly vyzvat advokáta k nápravě vady, tedy k zaslání podání ze správné datové schránky.

© 2020, becker-poliakopf.cz